

[Epistolae]

1988

Nulté číslo

snad příště...

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs, separated by a vertical dotted line on the left side. The characters are too light and blurry to be transcribed accurately.

Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or page number.

PODTITULKY ŘEČI

Nehlásím se k podtitulkům
já vím vždycky co chci říct
Ani noc mě nezastaví
Ani nehlášené stavy
Můžu si i kůži svlíct
smát se tváří v tvář všem klukům

Nedávám si ani pozor
já vím vždycky co chci říct
A co řeknu na papír dám
A co píšu přečtu pak vám
Můžu si i kůži svlíct
pláštěm zahaluji obzor

Zpoza krytých obzorů
vyhlašuji psanou válku
Papíru dost dost i trestu
Papíru dost hledám cestu
Neporoučím nikdy vánku
zesílil by smet mě dolů

Takže z podtitulku řeči
vyhlašuji psanou válku
A vy si myslíte co chcete
a vy si na mě nepřijdete
Neporoučím nikdy vánku
jak se psaním protiřečí

Je třeba vykřiknout

Jsem rád, že předvánoční ruch nepřevalcoval naši snahu rozjet časopis. Nulté číslo vyšlo. Ti, co věřili, měli radost a ti, co nevěřili, složili skeptické zbraně.

Tento první pokus splnil a snad i překonal původní funkci, totiž dokázat, že jsme schopni samostatného výtvoru. Nyní by se měl rozvinout dialog mezi námi a čtenáři, který by směřoval ke kvalitativnímu posunu. Jsem rád, že jsou za námi úvahy typu "ale bude s tím strašně práce" a může začít skutečný vývoj časopisu. Snad příště. Přeal bych si, aby všichni spolutvůrci měli nyní v sobě stejně silnou ctižádost a zájem začaté zlepšovat. Toto startovní odhodlání by mělo překonat úvodní skepsi a pasivitu těch, kteří skládají ruce jen proto, že kolem nás žili a žijí lidé k psaní povolanejší.

Tento názor mne vždy znovu pobouří. Nezástanu přece sedět ve slepém obdivu nad napsanými díly a nebudu věčně strkat své pokusy do šuplíku. Jediné dílka vynesena na světlo konfrontace se čtenáři a jinými autory mají šanci někam dojít. A to nezávisle na tom, že souběžně vznikají stovky důkazů uměleckých kvalit.

Kolik lidí kolem nás v sobě nosí zmačkané sebevědomí právě jen kvůli věčnému srovnávání sebe sama s veličinami? Kolik lidí kolem nás zůstává vytrženo ze souvislosti vývoje, protože neumí nebo nechtějí pokoušet se proniknout do zaběhaných soukolí. Nyní neagitují pro zmrtvýchstání všech neumětelů. Chci jen přesvědčit ty dosud váhající, že náš časopis může být šancí, jak najít odezvu, jak každého z nás přimět k všestrannosti. Nelze čekat na zázraky. Lze ovšem najít svůj okruh čtenářů / a stále jej rozšiřovat/, prezentovat se po svém a přitom přijatelnou formou. Myslím, že nechceme negovat předešlé ani souběžné hodnoty. Ale každý snad má touhu pomocí svých dílek proniknout k lidem, obnežovat tělo kritice, nevnucovat se, ale být zřetelný.

Je třeba vykřiknout: Tady jsem!, mít právo na první krok a o dalším bytí či nebytí ať rozhodnou lidé povolání a zaujatí.

Pavel Šubrt

Krajské kolo Rockfestu 89 - České Budějovice 2. a 3.12.1988

Jedem, ale kterým směrem ?

2. a 3.12.1988 proběhlo v Českobudějovickém kulturním středisku "Vltava" krajské kolo Rockfestu 1989. Celkem 11 skupin se ucházelo o postup do národního pražského finále. Porota, jejímž předsedou byl Karel Šůcha z Laury, měla překvapivě práci. Úroveň přehlídky byla ve srovnání s minulými lety podstatně vyšší. Téměř všechny kapely byly muzikantsky na vysoké úrovni / patrně v důsledku zkvalitnění výběru z okresních kol/. Scházela jen maličkost - - původnost.

Skupina "Lehce v rytmu", kterou znají i pražští posluchači, až příliš připomínala "Hudbu Praha", včetně dvou černě obrýlených i oblečených zpěvaček. Textově příjemné, ale ve srovnání s Hudbou Praha nevyhraněné. Zaujal technicky zdatný kytarista.

Skupina "Test" z Pelhřimova by byla zajímavá a původní, kdyby člověk neznal "Pražský" i současný "Výběr". Sama kapela se k této podobnosti hlásí i tím, že příležitostně zve k hostování Viléma Čoka.

Formace "Vektor" zaujala především vynikajícím kytaristou. Herně i vizuálně připomínal Michala Pavlíčka. Bohužel však z nic neříkající kapely jen beznadějně trčel. Hezká zpěvačka /opět originálně v černém/ připomínající Věru Špinarovou i Petru Janů výsledný dojem nevylepšila.

Příjemně působil melodický heavy skoro metal blatenské skupiny "Faust". Bez křeče a zbytečných póz - včetně dobrých textů. Kytaristé se neplazili po zemi ani nevyzývali ďábly. Kdo nezná Bon Jovi, bude nadšen. Kdo je zná, ten bude potěšen upřímnou snahou o poctivou muziku.

Populární "Orion" se ocitl tak trochu ve slepé uličce. Neví, zda pop nebo rock. Až se rozhodnou, bude všechno v pořádku.

Písecký ještě mladistvý "Rukáv" propadl. Pódiová bezprostřednost bez jednotícího názoru a směřování nestačí. Mám dojem, že patří spíš na školní besídku nebo maturantský večírek.

Zajímavě působila skupina "Siracl". V našich podmínkách stále ještě mnoho kapel nehraje tak jako oni - tedy jako U2. Dík za snahu.

Na závěr svého subjektivního pohledu jsem si nechal dvě kapely, o kterých se hodně mluvilo. První z nich, budějovická skupina "Boule", byla asi profesionálně nejdokonalejší. Vynikající zpěvák a ještě lepší kytarista, který sičně připomínal Trevora Rabina od Yes. Technicky i zvukově /používá i kytarový syntezátor stejné značky/. Takže si zapamatujte jméno Couf, rozhodně největší instrumentální osobnost přehlídky. Celkový zvuk podpořil i nápaditý klávesista Martin Drůžek. Zvuk skupiny byl příjemně teplý. Možná někomu připomínal Whitesnake nebo nové Yes. Rozhodně zde však nešlo o plagiatorství, spíš o duchovní spřízněnost. /Bubeník měl stejný bicí jako Kryšpín/. Porota až na Karla Šachu udělila Bouli prvenství, a tak ji tedy uvidíme na jaře v rock-festovém národním finále. A patrně uvidíte i další zajímavou formaci - "Lidovou metelici pana Lískovce" z Prácheňska, která to první den vyhrála u diváků a která zaujala i Karla Šachu, ale o které já sám nemohu soudně hovořit, protože se na jejím repertoáru spolupodílím. Takže berte s rezervou: heavy metal s bombardónovou sekcí. Napůl malá jevištní forma, napůl hudba. Napůl sranda, napůl tragika. Témata z českých i jiných dějin. Dobová stylizace do lidových jarmarků a poutí. Protože jsem od kapely, tak vřele doporučuji. Až se dechová sekce více včlení do celkového výrazu, bude všechno snad v pořádku.

Druhý večer na galakonzertu vedle "Boule" a "Lidové metelice pana Lískovce" vystoupily i Krausberry. Zdá se mi, že s příchodem kytaristy Volného nějak zledovatěly. Dost možná je to i tím, že diváci celou přehlídku s přehledem odzivali. Mám zato, že to nečemu nasvědčuje. Snaživá muzika a totální nezájem publika.

Jižní Čechy nikdy nevychovaly výjimečnou kapelu, ale dost dobrých muzikantů /Roman Dragoun, Jan a Andy Seidlové aj./. Zdá se však, že se tento stav pomalu lepší. První vlastovkou je česko-budějovický Oceán. Věřím, že k němu časem přibudou i další.

Když jsem krátce před půlnocí odjížděl z Budějovic, sněžilo a já se už začínal těšit na vánoce. Třeba mi Ježíšek nadělí nějaký pěkný elpíčko.

Martin Princ

J E Ž Í Š E K U Ž N A D Ě L I L aneb tři předvánoční dárečky

dárek č.1

Lucerna 5.12.1988 - 19.00 hod.

Plzeňská skupina Odyssea slavila desáté narozeniny. Lidový bigbeat této kapely, která si nikdy nehrála na avantgardu ani se netvářila jako mluvčí určité skupiny mládeže /jako třeba Katapult/, rozhodně potěšil. Odyssea nebazírovala na stylové čistotě ani stoprocentní původnosti. Jednou hrála hard rock, pak trochu reggae a nakonec i špetku heavy metalu. Vždycky jí šlo spíš o pohodu a dobrou zábavu. Nic víc, ale taky nic málo. V jádru svého rockového písničkářství se tak trochu blížila Olympicu.

Lucerna byla plná západočeských, ale i pražských mániček a dobré nálady. Odyssea přizvala všechny své bývalé členy a provedla s nimi diváky svou historií. Pozvala i hosty: plzeňskou formaci "Pohoda", kterou vede bývalý "odysseácký" basista a zpěvák Jan Noyý "Cimbura"/zkoušel i s Blue Effectem/ a legendární Blue Effect Radima Hladíka a dnes i Luboše Pospíšila. Pohoda vytvořila tu správnou pohodu a Blue Effect si vyzkoušel /myslím, že úspěšně/ zahrát opět před zaplněnou Lucernou. Celkově dobrou náladu večera trochu pokazil moderátor Roman Lipčák, který je sice zdatný speaker, ale Odyssea rozhodně není kapelou jeho krevní skupiny.

dárek č.2

Kampa 8.12.1988 16.30 hod.

Důstojné připomenutí tragické smrti Johna Lennona. Poprvé oficiálně. Začátek se nesl ve znamení nedůvěry, závěr však oslovil asi každého zúčastněného. Mezi písničkáři vynikl Vladimír Merta. Nejenže výborně hrál a zpíval, ale i hovořil. Otevřeně a věcně. Vtírá se jen otázka, proč musíme problémy nás všech řešit na akci oslavující někoho jiného. Je to vhodná příležitost - to jistě, ale proč nevystoupit

někde jen pro problémy samé /snad v sobotu 10.na Škroupově náměstí/.
Čas ukazuje, že bez prolnutí oficiální i té druhé kultury se už
neobejdeme. A to je dobře.

Závěr podvečera patřil vrstevníkovi Johna Lennona, anglickému
básníkovi Rogeru McGoughovi a skupině ČČK Vocal, jejíž vedoucí
Ladislav Kantor celou tuto smysluplnou akci režíroval. Díky za ní.

dárek č.3

kazeta skupiny "Hudba Praha" - Panton 81 0825

Jeden z největších počínů vydavatelství Panton v letošním roce.
Vedle Pražského výběru další sonda do žhavé rockové minulosti.
V tomto případě i současnosti. Vedle nových skladeb Hudby Praha
tu uslyšíme i ty staré "jasnopákové", jeden čas tolik kriti-
zované hity /např. "špinavozádovské" Na Žofíně/. Jisté jsou
v produkci Pantonu tituly zajímavější /např. Bittová - Fajt/,
ale ty jsou do jisté míry až příliš intelektuální a nemají tak
komunikativní charakter jako skladby Hudby Praha. Jasná Páka
byla vedle Pražského výběru kapelou s největším nábojem
generační výpovědi. Skupina nezní sice již tak břitce jako dřív,
ale to je pro vyznění vynikajících textů snad i potřebné.
Veškerá absurdita a trisnost naší současnosti je tu načrtnuta
se vši naléhavostí, ale i s patřičným nadhledem. Nejvíce asi
zaujmou skladby "Je to zlý" a "Můry", aneb - za všechno nemůžou
jen Oni, ale i My, protože jsme otupělí a pasivní. Tak nějak to
z těch písniček cítím. Dík patří i odpovědnému redaktorovi kazety
/původně to mělo být LP, ale nebude - pohřeb desky proběhl
na Chmelnici za účasti všech pozůstalých/. Všechno je to sice boj,
ale bez boje není vítězství. Původní obal kazety nebyl schválen
/prý něco připomínal/, rozhodující je, že nahrávky vůbec vyšly.
Pokud kazetu seženete, přeji příjemný poslech.

Milan Princ

Petra Hedvičáková

P o z n á m k y z V e l i k é h o m ě s t a

LETADLO

Je mi trochu stydno, na konci dvacátého století, ale přesto mě zachvacuje úcta téměř posvátná. Nijak netrpím přehnaným obdivem k vymoženostem techniky, jen si myslím, že vzáalující se Země bude pro nás ještě dlouho pohledem úžasným a téměř neuvěřitelným. Je to pocit nesmírně zvláštní, směs údivu a obdivu a dojem něčeho trochu nepatřičného - kam až si troufáme a jestli se to vlastně smí ...

Nad Prahu se zvolna snáší noc a já mám pro následující dvě hodiny pro sebe koncert barev, jaký už patrně víckrát neuvidím. Docela nad námi vládne temnota, která přechází v sytě fialovou, ta se mění v tmavě modrou, hebkou jako samet. Světlo modrá pod ní - konečně vidím, co básníci nazývají nebesky modrou, navíc je až dojímavě jemně protkaná proužky mraků v barvě lila. Další pruh je žlutozelený a s přibývajícím časem stále zelenější, následuje hutná šedofialová a opět něžná oranž, zbytek slunečního západu, za ní růžová a purpurová, která postupně tmavne, až splyne s šedočernou někde u země. Je to celé jako mnohohlasá píseň zakončená akordem přistání.

MOSKVA

Je obrovská. Všude je daleko, i na druhou stranu ulice. Všude je spousta lidí, aut a špíny, ale kupodivu nijak zvlášť veliký rámus ani hysterie, kterou tak silně pociťuji v Praze. Uvědomuji si, že můj pohled bude trochu zkreslený, protože i tady právě kouzelně začíná podzim, ke zlatým kopolím kremelských chrámů se náramně

hodí, rána jsou voňavá začínajícím tlením a čerstvým vzduchem, ve kterém teprve kvečeru převládne smog a únava. Po celý týden mě tohle město nepřestane uvádět v úžas neuvěřitelnými kombinacemi architektury. Kam se podíváš, všude byzantské kopule, čekáš, že v příštím okamžiku /mha přede mnou, mha za mnou/ spíš ucítíš, než uslyšíš tiché našlapování šerého vlka, na hřbetě Vasilisa Přemoudrá - jenže ouha, místo světel Baby Jagy ozáří prostor zcela realisticky okna gigantického hotelu Rossijska nebo jiného pomníku moderního stavitelství. Pět věžičkatých budov ve stylu padesátých let /a je téměř nemožné postavit se tak, aby na žádnou nebylo vidět/ jen čeká, aby tě dorazilo. Teprve poslední den jsem konečně našla místo, kam směřjí opravdu jen pohádky. Stála jsem okouzlená na Náměstí chrámů v Kremlu, za sebou hrobky carů a knížat, před sebou Pannu Marii Vladimírskou a nikde v dohledu dvacáté století, voda v řece Moskvě za hradbami tekla chvíli pozpátku až do století dvanáctého, k nejstarším ikonám, vzácná chvíle. Ulice současné Moskvy jsou široké a šedivé, ale skoro všude protkané parky a náměstími se spoustou stromů. Moc si jich neužiju, protože se budu pohybovat hlavně pod zemí.

METRO

Pýcha Moskvánů. Ošklivé, staré a špinavé. Jenže rychlé, dokonale přehledné a zasahující do všech koutů města. Přistoupila jsem na kompromis a raději jsem se s ním skamarádila hned první den /později se mi to mnohokrát vyplatilo, zabloudila jsem v tom nekonečně rozlehlém městě jen jednou/. Autobusy a trolejbusy fungují podobně jako u nás, jen se mi jich zdálo víc, intervaly jsou krátké i mimo špičku. Geniální je myšlenka zřízení taxislužby s pevnou trasou za pár kopějek - a není nepřijemné, když si občas můžete dovolit i cestovat taxíkem - za přijatelnou cenu.

RUŠTINA

Pravý důvod mé cesty. Nezklamala mé očekávání. Proudí jako píseň, je tvárná, bohatá, barevná. Potíž je v tom, že si ji člověk nemůže odvézt. Knihy v ruštině zkrátka nejsou. Bulgakov, Cvetajevová,

Pasternak ? Ano, hodně se o nich mluví, vycházejí, ale v tak mizivých nákladech, že to nestojí za řeč. O nejlepší časopisy je taky nouze, náklad nestačí pokrýt zájem a nevydává to, že by se v této oblasti mělo měnit. Pro ruskou beletrii se jezdí k vám, do Prahy, krčíl rameny Voloda. Měl pravdu, přivezla jsem si jen pár knížek v angličtině a závistivě opět shledala, že ceny nádherných slovníků zahraničních nakladatelství jsou nesrovnatelně nižší než u nás, pokud se vůbec na našich pultech tento typ literatury objeví.

RUSOVÉ

Lidé, s nimiž jsem se v Moskvě stýkala, patřili oblastmi svého zájmu do stejné skupiny jako okruh mých přátel doma. Společnou řeč jsme proto našli velmi snadno a rychle. Přesto snad několik postřehů, odlišností. Zdá se mi, že se ruská země podepsala do jejich povah a charakterů svou šířkou a rozlehlostí. Nakonec termín "široká ruská duše" známe z literatury. A opravdu, chvíli mi trvalo, než mě přestala vyvádět z míry nezvyklá družnost, otevřenost, chuť porozprávět, posazovat se. Lidé, které jsem náhodně potkávala, tedy ti, s nimiž mě nespojovala ani práce ani volný čas, byli většinou milí a ochotní, problémy jsem měla jenom tam, kde je mívám i doma. S vrátnými, uvaděčkami, pokladními. Vysvětlujte hluchým, že hudba je krásná, nemáte šanci, tím spíš, jde-li o hluchotu záměrnou, léta pěstovanou a hrdě prezentovanou. Všimla jsem si i toho, jak se chovají lidé k sobě navzájem. Myslím, že o trochu míň nevšimavě, než u nás. Mladí si v metru hodně čtou, staří si spíš povídají, nic zvláštního - kromě jedné skupiny lidí. Na první pohled je nepoznáš, ale po několika dnech na ně neráziš s pravidelností až zrůdnou. Urputné, zamračené, se špičatými lokty a výrazně nalíčeným obočím. Padesátileté ženy. Je v nich zloba mnohem víc než únava nebo starost. Nevím, snad už odstály příliš mnoho front, na jejichž konci nebylo to, co chtěly koupit, snad se na nich ještě podepsala válka, nevím, vyhýbala jsem se jim obloukem, pokaždé konejšena tvářemi těch ostatních, vlídnými a připravenými rozdat se. Ale do paměti se mi ten jejich výraz zaryl jako varování.

PRAVOSLAVÍ

Svět úžasný a Středoevropanovi nepochopitelný. Vůně a tichý praskot desítek a desítek svíček. Skoro všechny kostely jsou funkční, vonějí a praskají, chybí v nich posvátná gotická úcta katolické Evropy, šumí tu něco mnohem staršího, víc spojeného se zemí. Taky oči ikon se dívají z větších dálek než naši svatí. Na první pohled je patrné, že nad silou víry dominuje síla pokory až k naprostému sebezapření. Prostá modlitba se blíží spíš extázi než mírnému rozjímání. Je v tom síla, která nepřipouští žádnou pochybnost. A potom zpěv. Nikdy mě nenapadlo, že lidské hlasy / školené ? kdo ví / mohou znít stokrát velebněji než varhany, tajemné a mystické, stejně jako celé prostředí mě. Vybavují se mi scény z Andreje Rubleva a na okamžik mám pocit, že rozumím ... než vyjdu ven a vyděsí mě zástup žebrajících. Poprvé mládenec pocítil bázeň, / on zachvěl na těle po osočímú /; "učiň, bože, milost nađe mnou, / ty sešli posla, z bídy vytrhni, / neb aspoň duši z rukou nevěrných!" Věděl to František Ladislav ?

ARBAT

Mladá Moskva. Arbat zejména po setmění a v létě, ale stojí to za to i přes den. Pulsuje a hlasitě dýchá, hříjí barvami a ruchem jako pouť. Je půvabný a živý. Mladý. Můžeš se tu vyfotografovat s obrovským Mickey Mousem nebo si vybrat z desítek malířů portrétů toho pravého umělce. Poslechnout si dravý a ukřičený rock'n'roll z otřískané a neladící kytary nebo pronikavou balalajku. Zastavit se u ohrady s básněmi "těch, které netisknou" - a tu z duše si za rublík koupit nebo vyslechnout v autorově interpretaci. Můžeš se přecházet mezi kýčovitými obrázky slavných ruských chrámů nebo zavadit pohledem o abstraktní umění avantgardy. Postát před dobře udělanými kopii všech dávných ikon a požádat o jejich příběh. Potěšit se mosaznými figurkami zvířat čínského kalendáře. Přečíst pár řádek z brožury v rukách černocha, který patří ke skupině bubnujících a zpívajících - Hare Krishna. Projít kousek promenády z americkým divadlem ,

obdivovat jeho tanečnice na chůdách a zpívat si s nimi a s falešným, leč nadšeným jazzbandem When the Saints Go Marching In. Zastavit se u politických debatních kroužků, kde pochopíš, že víc než přestavba je zajímavá glásnost.

Chodila jsem Arbatem, vdechovala atmosféru, poslouchala ruštinu a tiše se radovala, co všechno se mi tu poštěstilo uvidět. Okouzlená Tagankou, zasažená filmy Tarkovského a přesycená výtvarným uměním / těžko uvěřit, že kromě plánovaného drahého Vincenta van Gogha jsem mohla bez dechu postát před Dalim, Chagallem, Kandinským, Maxem Ernstem, Joannem Miróem i Picassem ze sbírky Hanse Thyssen-Bornemiszyho; že se právě teď, od 30. let poprvé, konala výstava velkého ruského malíře Filonova; že se tu stály fronty na zcela netradiční výtvarné projevy západoněmeckého scénografa Güntera Ueckera / -vracím se domů a tarpve cestou z letiště mě napadá, že v té spoustě kultury, kterou mě Moskva přímo zahltila, přece jen něco chybělo. Ještě v noci si pouštím do pražského podzimu Milese Davise.

Petra Hedvičáková

Ž I V L Y

O h e ň

Kdo hledáš sílu pevné dlaně,
důvěřuj ohni, ten ji zná.
Když hoří les a planou stráně,
krajem jde píseň šípkové.

A hledej světlo v lidské tváři,
neboj se očí hlubokých.
Jak mír se k tobě vrací září,
plamínky hvězd, sen o růžích.
Naděj' a víra - svítí obě.
A čisto v polích, čisto v tobě.

V o d a

Kdo hledáš račost na dně slzí,
důvěřuj vodě neklidné.
Je věčná tím, jak plyne v kruzích
a měří nocí hloubku dne.

A moudrému je stejně drahá
živá i mrtvá. Jako sen,
jak úsměv, který ještě váhá
komu si ustlat pod oknem.

Krůpěje štěstí, moře smutné,
dvě strany mince - stejně nutné.

V z d u c h

Kdo hledáš krásu pro svou duši,
důvěřuj vzduchu na horách.
Jak hermelín jim azur sluší,
daleko zůstal všechn strach.

A každý nádech - tón, jenž ladí,
přináší vůni třezalek
a modrá barva hořců chladí
bolavá místa jako lék.

Do vůní jsme si poskládali
to, co jsme nejvíc milovali.

Z e m ě

Kdo hledáš víru v husté trávě,
důvěřuj zemi. Nemocná
svou hlavu skloní k tvojí hlavě,
prozradí, jak se hojí tma.

A možná porozumíš hlíně,
šepotu stromů do noci.
A zem ti sváže ruce v klíně
a už ti není pomoci.

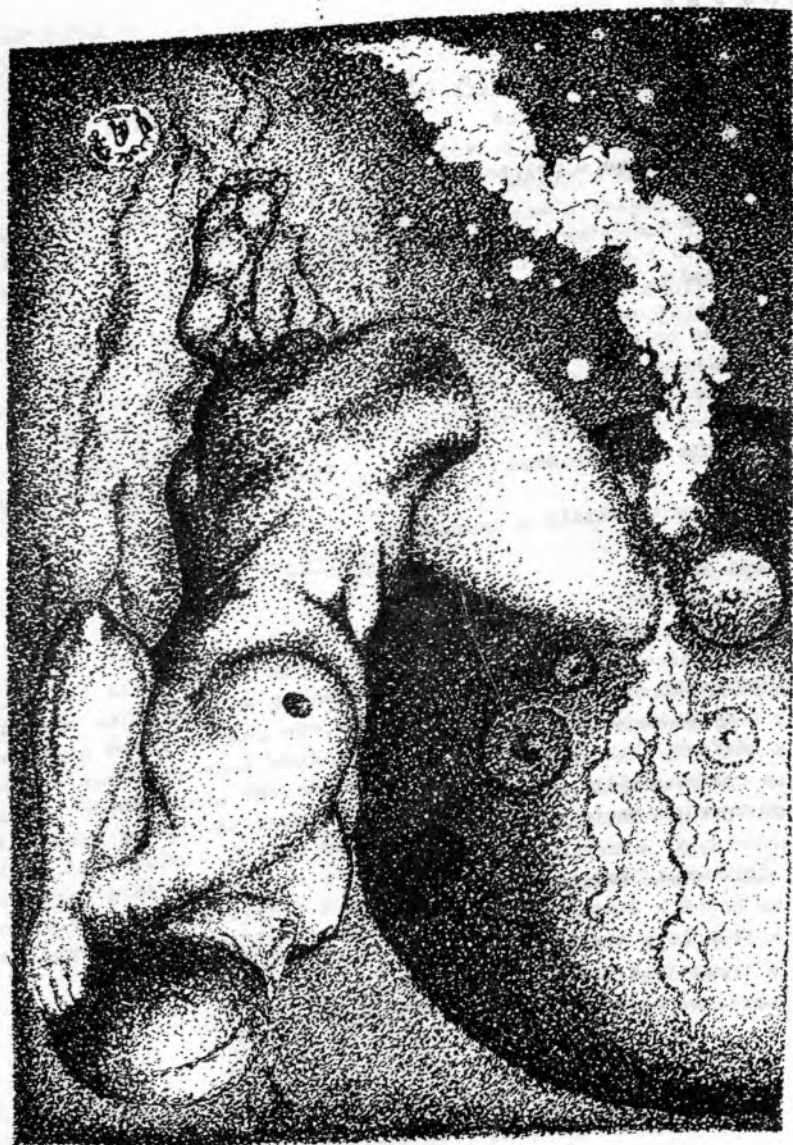
Země je čiše plná zlata,
snad hořká, ale vrchovatá.

Ž i v l y

Oheň a voda, vzduch a země,
odvěká pravda hledání,
všechno je v nás a všechno ve mně,
já-soumrak, stín, já - svítání.

Ze země voda, z vody pára,
letní vzduch ohněm nabitý,
touha je nekončící čára
a kámen svědek očitý.

Příteli blízký, doprovod mě,
kdo cestou svojí chodíš rovně.

Letadla a trumpety

odplouvali jsme a připlouvali
jako lodě
jako vlny
jako vítr
jako měsíc

život na hraně štěstí a smutku
jak milenci
odsouzení
jak pavouci bez sítí
jak jehla v kupce sena

nebem pluje letadlo s trumpetou
neznámo proč
všemi směry
letí a troubí
troubí a letí

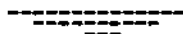
odplouvali jsme a připlouvali
s vesmírnou trubkou
s měsícem v hlavě
na rukách křídla
nesmrtelně smrtelní

odplouvali jsme
na hranách štěstí a smutku
v letadle s trumpetou
v trumpetě s letadlem
smrtelně nesmrtelní

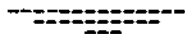
/ Ze seriálu - VÍTE? /

Víte, jak si takhle chodím po ulicích, tak jednou, u Karlova mostu, zpozoruji prapodiwnou bytost. Ženská, ale s takovým výrazem, že bych za ní nešel. Jo, možná, že kdyby se dala do pohybu ....

Inu, jdu tam, ať se děje co se děje. Hned jak jsem byl u ní, jsem ji poznal. Stála tam řeč. Na takovém nácherném a jistě památném místě. Kouknu na ni, a ona nic. Kývnu na ni, a ona zase nic. Strčil jsem do ní, a ona se dala do pohybu, a šla, a šla, a šla, a šla. No jo, ale ztratila se mi. A možná to byla ta pravá ženská na celý život.

Víte, oni si lidé zvykli dělat a říkat tolik hloupostí a všeho možného, že už si myslím je na čase, aby se to odnaučovali. Dneska třeba někdo řekne vážnou věc, a všichni to tak vážně chápou, že je sni ve snu nenařadne uvažovat, jak to vlastně doopravdy je. Například někdo řekne "Heleď, támhle sedí pták" No, kdy kdy jste viděli ptáka sedět? Neříkám na židli, ale normálně, na zemi, na plotě, na střeše? Jedině na vejcích, ale to se jen tak nevidí. Vždycky ten pták stojí. A vlastně na tom není nic, chce to pořádně poslouchat a nejenom slyšet. A když vám někdo řekne "Zavři oči, no tak, zavři oči. No vidíš.", tak ho pošlete do háje.

Víte, jako zvědavý august jsem chodil okolo řeky čekaje, že na mě někdo z vody koukne, nebo že já, když je teplo, vejau do vody a nahnatám děj. Ale voda tiše plynula, mě chopil smutek, neviditelný,

M é b o t y

Opravdu, ty boty přitahují jako magnet. Kdo se na ně pědívá, zapomene na problémy, spěch či nudu, sám na sebe i svou důstojnost a vyvalí oči. Vzápětí se vzpamatuje, zdánlivě převede pozornost někam jinam, případně naváže na přerušný hovor se svým společníkem, ale neklid trvá. Nedá se potlačit úplně, oči se mimoděk vrací brzy k objektu číslo jedna. Ale proč, ptáte se?! Abych byl upřímný, sám nevím. Čím déle o tom dumám, je to jasné méně. Boty jsou obyčejné /v tom je zřejmě kámen úrazu, jsou tak obyčejné, že to vzbuzuje v naší době pozornost/. Jsou černé, pracovní, někdy špinavé od bahna, záleží na počasí a mé předchozí činnosti. Ale jinak nic pozoruhodného na nich opravdu není. Nemyslím, že bych byl tak nevšímavý a neobjevil na nich sám něco zvláštního. Zbývají tedy vlastnosti, které jsem již vyjmenoval. Snad jejich atypický tvar přitahuje, ale opět přeháním, abych nebyl osočen, že něco zamlčuji. Diváky a obdivovatele mých bot asi také fascinuje samozřejmost, s kterou se odvažují vstoupit s něčím tak obyčejným mezi stovky polobotek, adidasek, kozaček a jiných kolegyn v pražském metru. Navíc ostatní součástky mého oděvu neprozrazují, že bych zrovna plul pracovním procesem. Ty boty opravdu nosím rád, bez postranních úmyslů. Ovšem poté, co začaly vzbuzovat nebývalý zájem u spolucestujících, začal jsem na ně být více pyšný a přiznávám, i trochu se jimi chlubit. Když metro není zaplněné a mám nohu přes nohu, občané, sedící přímo proti mně, mají tu báječnou věc přímo před sebou. Program na zbytek cesty je zajištěn. Střídavě pozorují boty, mne, další součástky mého oděvu, opět mou tvář, pak následuje velmi decentní špitání /u mladších věkových kategorií i chichotání/ a tak dokola. Jsem dnes upřímně rád, že jsem nevědomky vnesl do našeho metra trochu vzruchu a oživení, že si upracovaní lidé mohou oddechnout a zadarmo se osvěžit a pobavit na úkor mých bot /či mne?/. Je to skvělé. Nikdy jsem nevěřil, že taková banalita ve srovnání s celonárodními problémy vítězí v počtu minut jí věnovaných. Ale, koneckonců, kdo by se našincům divil.

Radek Režný

K a m v e d o u o k n a

Zas náhle znovu probuzen
neb' cizí je ti tento dům
sny otevírají si okna
a míří k blízkým hřbitovům

N o c t e m n ě d u n ě l a

Noc temně duněla
v očích provazů
tak volných
tak vlídných
tak připravených
vidět
nezapomenout

N o v ý r o k

Přečtený v novinách
vyrostlý z plen
v prachových peřinách
bezpečných cen
přichází o berlích
den holých stěn

T E S T Í K

Zahlédl jsem ho vlastně úplně náhodou. Rozběhl jsem se, abych jej dohonil dřív, než mi zmizí v davu, kterým jakoby proplouval. Když jsem byl asi dva metry od něj, polekaně se ohlédl. Mé supění připomínající raněného jezevce, jej asi pořádně vystrašilo. Chvilí na mě civěl. Hned jak mne ale poznal, strach u něj opadl.

"Tě Bůh, Jobe. Co tedy šílíš?"

"Oh," snažil jsem se popaunout dech. "Zahlédl jsem tě, ale než jsem se vzpamatoval, byl jsi už daleko."

Hluboce jsem vydechl.

"No a protože chodíš v tranzu jak tibetský mnich, musel jsem se trochu rozpochybovat."

"Promiň, Jobe," omlouval se. "Nevšimnul jsem si tě. Lámu si teď hlavu s jejním problémem. Myslím na to, kudy chodím," řekl jakoby na vysvětlenou.

"Copak, copak?" projevily jsem živý zájem.

Patrick totiž vždycky něčím překvapoval. Už na škole tím vynikal. Stále překypoval energií a vždy přišel s něčím novým. Někdy doslova šokoval. Mnohdy nepřijemně.

O to víc mě ale zajímalo, na čem pracuje nyní. Jak to tak vypadalo, vůbec se nezměnil.

"To je na delší povídání. Víš ale co? Pokud máš teď zrovna čas, můžeš jít se mnou. Jdu si něco ověřit do laboratoře. Tam si můžeme v klidu popovídat."

Zvědavost mi nedala. I když jsem už měl být dávno v práci. Vůbec jsem sice netušil, jak to šéfovi vysvětlím, ale představa, že bych mohl být svědkem něčeho neobvyklého, byla silnější než obavy.

.....

Patrickova laboratoř nebyla nijak přepychově zařízená. Spíš něco ve tsylu "Vše se může hodit." Na stolech se povsely spousty laboratorního skla a dalších jinak neúčinných věcí. Mnohé baňky byly naplněny barevnými tekutinami, jiné zas roztoky zcela neprůhlednými a už na první pohled značně odpornými.

U stěny naproti dveřím stál stojan s klecemi plnými bílých myší, klasického to pokusného laboratorního zvířectva. A všude byl nepopsatelný smutek a chaos, že bylo až s pocívem, že tato laboratoř může vůbec nějakým způsobem fungovat.

První, co Patrick udělal po příchodu do místnosti, bylo, že stáhnul žaluzie na oknech a rozsvítil světla.

Zdalo se mi to dost divné, protože bylo poměrně jasno, ale neřekl jsem nic. Život člověka naučí, že není vhodné se vždy divit hned a ještě k tomu nahlas.

Patrick pak přistoupil ke klecím a začal do nich do všech postupně nahlížet. Když už to trvalo dost dlouho, začal jsem být mírně netrpklivý.

"Myslel jsem, že mi chceš něco říct," odvětil jsem se ho vyrušit. Místo odpovědi /otázku nejspíš ani nevnímal/ však jen zamručel něco nerozumného a dál se věnoval klecím.

Sedl jsem si tedy na židli a čekal dál.

Konečně byl s prohlídkou hotov.

"Promiň," omlouval se, ale oči z klecí zatím nespustil. "Dělám na tom už dost dlouho, a tak bych nerad něco přehlédl. Zvláště teď, když už se blíží ke konci."

"O co jde?" ptám se znovu.

Lehce pokrčí rameny a chvíli hledí do prázdna, jakoby hledal vhodnou odpověď.

"Vlastně o nic zvláštního", pravil zvolna. "Jen když to vyjde, armáda půjde do šrotu, ... lidi se přestanou zabíjet a..." zvedl pohled od klecí a pouíval se směrem k oknu, kde mezi žaluziemi prosvítaly paprsky dopoledního slunce, "... a na světě bude zase děsně fajn ..."

Řekl to celé tak klidně, jako když v televizi oznamují počasí na příští pětiletku. A přitom to byla bomba. -Pokud ovšem nekecal.

"A jak toho chceš dosáhnout?" snažil jsem se ho pobídnout k hovoru. "Snad ne tady s těma myšma? zeptal jsem se ho s lehkou

ironií v hlase.

"Jo, zrovna s nima ! odsekl trochu popuzeně.

Uvědomil jsem si, že jsem to trochu přepísknul. Každý vynálezce je žárlivě pyšný na svůj objev a neznese žádné znevažování své práce. Chtěl jsem rychle dodat něco na omluvu, ale Patrick mezitím pokračoval. Vždycky rychle zapomínal na pro něj nepodatelné věci. "Možná ti je známo, že všichni živočichové se chovají v určitých situacích stejně. Mluvím teď o živočichu jako takovém, protože člověk je jen taky pouhý živočich, i když ty ostatní snad trochu předběhl."

"Vezni si třeba takový strach. Nebo radost, bolest atd. Chování každého je velice podobné. Má určité charakteristické a neměnné rysy."

Pořád jsem sice nechápal, kam tím míří, ale přerušit jeho výklad nějakou hloupou otázkou jsem se už neodvážil.

"Pojď, něco ti ukážu." řekl náhle.

Přešel ke klecím, ze stolu vzal modrou destičku a vsunul ji do jedné z klecí tak, že zakryla jednu z bočních stěn.

Myška uvnitř se trochu vylekala a poodstoupila k protější. Když se však ujistila, že jí nehrozí žádné nebezpečí, neodvážila se přijít blíž. Chvilí chodila kolem a desku očichávala. Brzy jí to ale přestalo bavit. Nějakou dobu se pak potulovala bez cíle po kleci, když tu se s ní stala podivná změna. Zastavila se a začala se lehce třást. Pak odvrátila do jeunohe z koutů a tam se schoula. Třes však neustával. Spíš se zdálo, že je o něco silnější.

"Co se jí stalo?" zeptal jsem se.

Patrick místo odpovědi vytáhl modrou desku z klece a nahradil ji červenou.

Třes u myšky začal pozvolna opadat. Místo, aby se vše vrátilo k normálu, stalo se její chování ještě podivnějším. Opustila svůj kout a unaveně se došourala k misce s vodou, aby se napila.

Když tak učinila a začala se toulat po kleci, zdála se být čím dál tím víc unavenější. Choula stále pomaleji a pořád se zastavovala u misky z vodou a neustále pila.

Patrick se na mne obrátil: "Už to chápeš?"

Moc jsem toho nechápal. Bylo mi jasné, že tu změnu v chování měly

na svědomí barevné desky. Ale co tím Patrick sleduje, mi jaksi unikalo. A už vůbec jsem si nedokázal představit, že by tytéž barevné desky mohly někdy v budoucnu odradit dalšího Hitlera od jeho případných dobovačských choutek.

"No dobře tedy, a co s tím?"

"Fantazii měš teda chabou," řekl Patrick trochu zklamaně.

"Podívej. Já se tu se svými testy snažím vypracovat program, kterým by se dalo zjistit už v mládí zvířete to, jaké bude, až dospěje. Podotýkám, že se nezabývám jenom barvou, ale i geometrickými tvary atd. Ale zůstaňme pro názornost u barvy. Mám například ověřeno, že živočich, který nemá v mládí rád zelenou, tak z něj vyroste, kterého sebumenší překážky v životě budou velice vysilovat. Taky se stává dosti apatickým k okolí. Naopak oblíbenost fialové barvy značí budoucí bezohlednost a až nebezpečnou agresivitu... A tak by bylo možno pokračovat od bílé po černou. Každá barva naznačuje něco s tvořících se vlastností každého živého tvora. A následnou kombinací dalších podobných testů získám jejich téměř přesný obraz. A když uvážíš, že lidské reakce jsou velice podobné zvířecím?"

Podíval se na mne, co já na to.

Jenže já na to nic. A asi jsem zíral velice tupě. Jenže já opravdu nic nechápal.

Chvilí jsme na sebe koukali a čekali, co druhý řekne. A mně v tom nastalém tichu najednou bleskla hlavou úplně šílená myšlenka. Byla tak šílená, že jsem se jí až polekal. Najednou mi byl úplně jasný smysl všech těch testů a pozorování, ale pořád jsem tomu nechtěl uvěřit. Bylo to absurdní a obudné. Dokonce tak odporné, že když mi Patrick mou úvahu potvrdil, zvedl jsem se a aniž bych řekl jediné slovo, opustil jsem laboratoř a už se do ní nikdy nevrátil. Patricka jsem od té doby také neviděl a vůbec mi to nechybí.

Teď se asi ptáte, co mě to tenkrát tak vyděsilo?

Nebylo toho moc, ale stačilo to. Když uvážíte, že každá geniální myšlenka, když už se na ni jednou přijde a může být sebevíc šílená či odporná, se jednou stejně stane skutečností, je to hrůza. Vždyť jde totiž jen o to, přijít s ní ve správnou dobu a na vhodném místě...

Patrick tehdy navrhoval, aby se na novorozenečatech pomocí jeho testů zjišťovaly jejich budoucí vlastnosti. A všechna batolata, kterým testy dopadnou víc než špatně, vyřadit z normálního života. A to buď definitivně, anebo pro ně zřídít jakési internační vesnice daleko od civilizace. Zkrátka potencionální Hitler, Pol Poty, Somozy a jim podobné vyřadit z dějin ještě dříve, než se je pokusí psát.

Myšlenka je to ve své podstatě chvályhodná. Když ale domyslíte všechny možné varianty těchto pokusů, musí vás nutně z možných důsledků jímat hrůza už nyní.

Vstal jsem od stolu a snažil si narovnat záda. Od toho věčného psaní se mi asi zakulatí. Práce spisovatele je taky pěkná rasovina, pomyslel jsem si a pohlédl na stůl, na popsané listy papíru mou zatím poslední vědecko-fantastickou povídkou.

Chvilí jsem pak chodil po pokoji a přemýšlel, zda nemám ještě nějakou stránku napsat. Uzávěrka soutěže "O cenu Karla Čapka" se totiž velice rychle blížila. Zdálo se mi však, že jsem toho už napsal dnes dost. Vzal jsem proto se stolu noviny a svalil se do křesla. Celkem bez zájmu jsem jimi listoval, když můj zrak upoutal palcový titulek: "Objev století aneb Konec válek?" Vtom cvakly dveře. Zvedl jsem oči od novin. Na prahu stál můj dvouletý syn. Jako každý večer, tak i dnes, si přišel pro svou pusu na dobrou noc.

Když docapkal skoro až ke mně, zakopl o ohrnutý roh koberce a svalil se na podlahu. Z ruky mu přitom něco vypadlo a zakutálelo se to pod křeslo. Nevěnoval jsem tomu pozornost a šel ho zvednout se země. Když pak syn odešel spát, tak jsem si na ten moment vzpomněl. Byl jsem zvědav, co to bylo, a tak jsem si kleknul na podlahu a nahlédl pod křeslo.

Až úplně vzadu u zdi ležela jeho oblíbená hračka: fialová kulička, která se v přítomí zlověstně leskla ...

DOHASÍNÁŠ

dohasínáš jako svíčka
úsměv - půlměsíc
dohasínáš - úsměv tečka
nemůžu už víc

dny se škrtly - prázdná stránka
zas je o čem psát
dny se škrtly - zadní branka
nemá cenu lhát

dohasínáš jako svíčka
teple - po kapkách
ještě dotek - ještě klička
vůně v peřinách

dohasínáš - knot se chýlí
mizíš ve tmě stěn
už si Amor nezastřílí
prchám nocí ven

siluety ve tmě tuším
podoby tvých těl
nohy tápou - srdce buší
zas jsem naletěl

DUŠE UŽ MÁ LETENKU

"Co tady děláš, chuligáne!" stařecká hlava s protáhlým obličejem nadskakovala vztekem. "Nemáš nic jiného na práci než vo půlnoci kopat lidem do baráku? Zavolám policajty a uvidíš ten tanec! Koukej mazat!" Nic jsem nechápal: „Já se tady miluju s Atlantidou a vy sem přece vůbec nepatříte. Teď se mi ztratila a nemůžu ji najít. Někde přece musí být, co si bez ní počnu?"

A přitom jsem zoufale kopal do sklepního okýnka.

"Atlantido, Atlantido!" Dědek pořád něco vykřikoval, ale já jsem ho neposlouchal, protože mi utekl smysl, utekla mi moje Atlantida.

Věžní hodiny na sebe pokřikovaly dvanáct. Zase se otvíral nový den nekonečna. Napadlo mě sepnout ruce, ale odvykl jsem modlení. Šílení rackové třepetali křídly. Velký vůz značil cestu života a lásky a tahal za sebou ostatní pološílené blikající hvězdy. Spěchal jsem za svou Atlantidou. Stále mi v hlavě zvonilo její jméno, její tvář a zvláštní pokorná síla, která člověka svazuje s vesmírem. Kolik věcí prý člověk potřebuje k životu a přitom polykáme samé náhražky. Alespoň ta muzika nám stále duní v hlavě. Je to úžasný pocit stát v lesním šeru a slyšet, jak nějaký černochoch trhá klapky saxofonu a pot mu vyráží na spáncích, protože tahá tóny až z paty. V tu chvíli člověk stojí a čeká, že tady někde začíná odpuštění a vykoupení. Čeká a bojí se okamžiku, kdy zanikne i poslední ozvěna téhle písně. Na palouku v šeru světlušek zahlédneš podivné siluety. Možná, že to poslouchá Otis Reeding nebo Tomy Bolin svou věčnou duši rozloženou do tónů a barev. Ale okolo je všechno jinak. Lidé v narvanejch autobusech se dusí vlastním potem. Dělníci makají u svých strojů a těší se na zahřátou postel a televizní program. Kdo se dřív stane strojem? Kdo má ještě vůli změni směr?

Ne, nesmím podlehnout téhle křeči. Musím dojít až na okraj svého útesu a pak skočit do věčnosti. Do pekla a nebo do ráje. Kolik hodin, dnů a roků jsem promrhal? Mohu ještě dál čekat? Smím si to vůbec dovolit? Komu vlastně půjčuju svoje já?

Jen několika dalším odporným liem v tom nekonečném řetězci byrokracie. Přátelé spí nic netušíc. Sní sny o hřejivé budoucnosti, o ztrácejícím se mládí, o ženách, o všem lidském v abstraktním i realistickém světě. Mám právo nechat je samotné? Chci, aby také poznali moji Atlantidu.

Lampy prdely světlo do tmy. Pár posledních oken blikalo své osanocené modlitby a hesla smutně přežvykovala písmenka MÍR VYBOJUJEME. Opilci leželi doma nebo v keřích a celý svět těžce voněl olovnatou příchutí předepsaného léta. Další hodina přeběhla ulicí a zvon na věži jí odpověděl.

Pavel Šubrt

N E H Y B N O S T

Těsně pod oknem si zpívá květina, tma je na doslech.
Ze dvora zní křik dětí, křik hranatý a neudesaný.
A stromy, dnes černé a husté, zaplňují ticho šuměním vlácným
jak zubní pasta. Ruka mi spadla z postele.
Obrazy řinoucí se v polosníci krajině někde kolem mne černají
a ztrácí barvy. Je dřímota, potěšitelná a upřímná. V únavě není
nic nečistého, i ta beznadějí má svůj ničím neohrožený směr.
Tedy dřímám, krájím volné chvíle na tupé záchvěvy. Nehybnost není
strach z pohybu. Je mimo srovnávání, leží si sama v krajině své
duše i těla, odlišné od našeho vnímání. Kosí křik přetrhl nit
myšlenek, hladově skočil oknem do pokoje.
Mezi poházenými věcmi leží mé tělo. Mám zavřené oči a v duchu
si to tělo představuji. Jeho bezmocnost i totální víru v přežití.
Jeho schopnost přizpůsobovat se. Jak neúměrně vrhá silami, aby
mohlo přežít jediný den. Vykoná tisíce protichůdných pohybů
a vše zakončí jedinou všeobjímající nehybností spánku.
Tma je na doslech a vrásky na čele ztuhly jako vosk.

P i j u ř á d k y

Zase čtu. Všechno kolem mne je hladově bílé. Čtu a běloba jakoby se přelévá i do stránek knihy. Bílo se suno i ke mně. Nejen proto, že ta kniha voní švédským severem, zmrzlým severem věčného sněhu. Čtu knihu a všechna běloba se kolem mne rozlévá. V jednu chvíli tvoří ledivou plochu, vzápětí vystřikuje do vzduchu jak gejzír ledivých krystalků. Něco se ke mně blíží. Připomíná to velká širokozubá ústa, otevřená a hladová. Hladová a zatím tápající. Ta ústa - nejsou nepřátelská, nechtějí pozřít ani mne ani mou vůli nebo odvalu. Jsou mým ukazatelem. I v té bělobě vím, jak ústa nakrmit. Právě jsem zas postoupil dál. Stačí je krmit po kouskách, průběžně - malými kousky poznání. Čtu a srážím sníh s pomyslých strašáků v polích. Čtu a svazuji ruce únavě. Piju řádky jako správný alkoholik.

V n e m o c n i c i

Nekonečné bílé minuty, minuty nemocniční nudy. Nudy z nehybné bezbrannosti. Myšlenky se ztrácejí jak diváci při špatném filmu. Náhle to začíná. Uprostřed marného usínání. Nejuřiv nesměle, jak osamělé a vybledlé filmové šoty. Vzpomínky. Osiřelé záchvěvy paměti. Pak se začínají spojovat v barevné, potrhání filmy. Ve zmrzlých filmů, vrácených dopředu i dozadu, promítaných souběžně vedle sebe. Nasazují jeden kotouč za druhým. Nevím, čím začít, kde skončit. To bohatství ! To obrovské skladiště sentimentality i živého pronikání, bižuterie a drahokamy v jedné škatuli. Časem je vše sterilizované do jedné podoby. Jedna láska za druhou, prohlížejí se, kritizují, naparují jedna před druhou i přede mnou. A stěh. Brečím. Za chvíli jsem šťastím bez sebe. Pomatený. Zpět. Nejistota. Vrásky. Dál. Něco takového ... A detaily procházejí celky. Děje se zavrtávají pod banality. Jsem na břehu a pozoruji

odlesky slunce na řece. Jsem starší. Tolik potřebný přival citu se vyvlnil se vši slávou a trapností. Stojím u brány a zasmilované prohlížím zástup postav a dějů, které si jdou už na mně nezávislé - jdou někam. Pořád jál ode mne. I to je směr.

M i m o r á m e c

Mohu chodit.

Mohu chodit a běhat, poslouchat a pozorovat.

Jen s tou horečkou, která mi právě bubnuje do hlavy, to vše nemohu. Teď mohu přenýšlet.

Propalují se do příliš horkých snů. Ocitám se na opuštěné staré půdě. Světlo proniká pavučinami, drolí se a zůstává ležet na haldě starých časopisů. Já sám se drolím a rozpadám. Rozpadám se do nepochopitelných rytů. Nejsem už běžná schránka myšlenek, praktických úvah a vzpomínek. Jiný rozměr mně proti mé vůli pohltil.

Existuje jen stará půda a má vůle žít. Ta se neprojevuje ani pohyby ani gesty ani výkřiky. Jestliže se pohnu, vše je vláčné, pomalé a nehmotné. Tak se přesunují po zaprášené podlaze bez konkrétního cíle, sám sobě vzdálený. Nejsem nervózní, vystrašený ani sebejistý, zvědavý. Každá z těchto omšelých kategorií mne mívá. Nepočobám se nikomu a ničemu. Nemám vzpomínky. Nemám tělesné potřeby. Neuslyším dopředu. Necítím hlad, lásku, strach. Jsem už mimo rámec.

Před vánoci

Na vánočním trhu je živo. Ozdobený sark svítí, ozdoby jiskří. Lidí se tlačí u stánků. Většinou se neusmívají. Není čas a není důvod. Nejdřív je třeba skoupat dary. Tak se cpou, dupou si po nohách a křičí jeden přes druhého. Starší žena spěchá jak morová nákaza. Vráží do staršího muže. Ten se vztekle zapotáčí a vykřikne: "Nauč se chodit, ty krávo !" Žena nelení a odpoví mu dle své nátury a vzdělání: "Jdi do hajzlu, blbečku !" Pozorují scénku s vlídným úsměvem. Vánoce jsou za rok přece jen jednou a lidé si to všechno musí fíct. Vánoční trh je k tomu jako stvořený. Lidé jsou spolu pohromadě, fronty a mráz je rozožirají, nervozita stoupá a oni si podobnými scénkami zpestřují čekání. Povídají si, co je bezprostředně trápí. Nesehnali knihu. Nesehnali stromek. Nesehnali růžovou halenku. Nesehnali radost. Pokud se v nich objevily předvánoční pocity, stačily je během svých nákupů pohřbit na dně přeplněných tašek. Ale .. třeba to ani nevědí. V prvé řadě je důležité shánět, shánět a kupovat, kupovat a šilet radostí. Šlapat si po nohách, strkat do sebe, šťavnatě a staročesky na sebe kydat slovní hnůj. Musí doma překvapit, zasypat, přetrumfovat své blízké pou vánočním stromkem tisícem darů. Pak se přejít, opít se na Silvestra /další posvěcená pitka je čeká až na MDŽ/ a přistoupit s rozvahou a slibnými předsevzetími do Nového roku. Ovšem také musí rozeslat pohledy s "upřímným přáním" všem neznámým známým. A protože se k sobě chovali tak hezky v předvánoční době míru a pohody, jistě to během roku ještě znásobí. Třeba si budou plivat na hlavy. Však to těm druhejm hlavu nerozpustí. Ale teď stojím pořád na vánočním trhu, nic o tom koloběhu nechci vědět a stejně jako každý rok tajně věřím, že se z těch křečovitých masek vymykám. Že se probudíme, rozhlédneme se a sprásknem ruce: "Proč se na to všechno nekoukneme lidsky !" Dát si něco malého pod stromek a upřímnou pusu navrch. Ale to přece nejde ! To by nebyly vánoce !!! Možná kdysi, ale dnes jsme přece dál ! Na vánočním trhu je živo. Ozdobený smrk svítí, ozdoby jiskří. Lidí se tlačí u stánků a mají plnou hlavu něhy a porozumění.

O B S A H :

Podtitulky řečí /R.Hudak/	na obálce
Je třeba vykřiknout /P.Šubrt/	1
Jedem, ale kterým směrem ?/M.Princ/	2
Ježíšek už nadělil /M.Princ/	4
Poznámky z Velikého města /P.Heuvičáková/	6
Živly /P.Heuvičáková/	10
Letadla a trumpety /M.Princ/	14
Ze seriálu - Víte? /R.Hudak/	15
Mé boty /P.Šubrt/	17
Kam vedou okna Noc temně duněla Nový rok	/R.Režný/ .....
Testík /R.Režný/	18
Dohasínáš /M.Princ/	19
Duše už má letenku /M.Princ/	24
Duše už má letenku /M.Princ/	25
Nehybnost	26
Piju řádky	27
V nemocnici	27
Mimo rámec /P.Šubrt/	28
Před vánoci /P.Šubrt/	29